

Зауважимо, що ціль під номером 1 «Подолання бідності» знаходиться у секторі високої ймовірності досягнення, проте Добровільний національний огляд в Україні за 2021 рік показав зниження рівня бідності з 58,3 % у 2015 році до 43,2 % у 2018 році. Однак ці позитивні тенденції швидко змінюються: ранні прогнози ПРООН показали, що до 90 % населення України можуть зіштовхнутися з бідністю та вразливістю до бідності, якщо війна триватиме ще рік [3].

Майже недосяжними, вважаються цілі, що зазначені під номерами 9, 10, 13, 14, 15. Україна стикається зі значними викликами щодо модернізації своєї інфраструктури та індустріального сектору. Низькі інвестиції, бюрократичні перешкоди, корупція та відсутність стабільного бізнес-середовища можуть ускладнювати реалізацію 9 цілі.

Що стосується 10 цілі, то Україна має значні проблеми з нерівністю, яка виявляється у розподілі доходів, доступі до освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг. Системні проблеми в управлінні та відсутність ефективних механізмів соціального захисту гальмують зусилля зі скорочення нерівності.

Наша держава має значні проблемами, які пов'язані зі зміною клімату, такі як забруднення довкілля, низька енергоефективність, велика залежність від викопних копалин тощо. Фінансові та технологічні обмеження ускладнюють реалізацію 13 цілі.

Відзначимо, що Україна, має доступ до Чорного та Азовського морів, проте має виклики щодо забезпечення сталого використання морських ресурсів. Недостатня екологічна свідомість, незаконний риболовецький промисел, недостатня контрольна та регуляторна політика ускладнюють досягнення 14 цілі.

Стосовно 15 цілі, то Україна має значні проблеми з охороною та відновленням екосистем, таких як ліси, степи, болота тощо. Недостатня усвідомленість, недостатність ресурсів для охорони природних територій, нелегальна вирубка лісів та великі втрати біорізноманіття ускладнюють досягнення цієї цілі.

Отже, можемо зробити висновок, що основними факторами досягнення цілей сталого розвитку є глобальне співробітництво, взаємодія між країнами та секторами суспільства, залучення громадськості до цього процесу. Лише шляхом спільних зусиль та колективної відповідальності Україна зможе досягти цілей сталого розвитку та створити більш розвинений, справедливий та сталий світ.

Список використаних джерел

1. Цілі сталого розвитку: –URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>
2. Перший Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні присвячено питанням трансформаційних перетворень суспільства на шляху до досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР).
3. Незважаючи на війну, що триває, Україна планує у 2023 році провести Добровільний національний огляд прогресу в досягненні Цілей сталого розвитку –URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/nezvazhayuchy-na-viynu-shcho-tryvaye-ukrayina-planuye-u-2023-rotsi-provesty-dobrovilnyu-natsionalnyu-ohlyad-prohresu-v>

УДК 330.341.1-026.16(477):339.94ЄС

Мінняйленко І.В., к.е.н., доцент; Чорновол Н., студентка; Губаренко О., магістрант
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

СМАРТ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЄС

Сьогоднішній світ стає все більш конкурентним, і майже кожна країна намагається розвивати свою економіку та підтримувати її на стабільному рівні. Україна не є винятком. У наш час ключовим фактором для досягнення цієї мети є інновації та високі технології.

Одним з основних інструментів досягнення цих цілей є смарт спеціалізація. Це підхід, який полягає в тому, щоб кожна країна визначила свої сильні сторони та зосередилася на розвитку конкретних галузей. Тобто це допомагає країні зосередитися на своїх конкурентних перевагах та забезпечити більш ефективно використання ресурсів.

Практика ЄС засвідчила, що основними перевагами застосування підходу СМАРТ-спеціалізації є сприяння інклюзивному та сталому розвитку, адже мета впровадження СМАРТ-спеціалізації корелює з досягненням 17 Глобальних цілей людства, вона є драйвером регіонального економічного зростання та сприяє ефективності місцевих громад, виокремлюючи регіональні конкурентні переваги, посилює локальні можливості, а також прискорює інноваційні трансформації шляхом координації науки-бізнесу й суспільства.

Смарт спеціалізація базується на партнерстві між представниками: влади, бізнесу, громадськості та науково-технічних установ та передбачає їх взаємодію з метою досягнення поставлених цілей.

Концепція Смарт Спеціалізації - це стратегія розвитку, яка передбачає концентрацію інноваційних зусиль на певних галузях, де країна або регіон володіє потенціалом для розвитку та отримання конкурентних переваг.

Основна ідея Смарт Спеціалізації полягає в розвитку нових, унікальних технологій та продуктів, які дають можливість зміцнити економічний, інноваційний, науковий та соціальний потенціали країни, що зміцнюють ринкові позиції на міжнародному ринку.

Україна вже визначила п'ять пріоритетних напрямків для розвитку своєї економіки, а саме: енергоефективність та екологічна безпека, інформаційні технології, машинобудування та металообробка, агропромисловий комплекс та лікарські засоби та біотехнології. Ці напрямки є дуже важливими для розвитку економіки України та забезпечення сталості.

Успіх реалізації концепції Смарт Спеціалізації в Україні залежить від ефективності державної політики та управлінських процесів. На даний момент в Україні існують проблеми, які перешкоджають розвитку Смарт Спеціалізації, такі як нечіткість управлінських процесів, неефективність лідерів проєктів, недостатня комунікація між різними групами зацікавлених сторін та низька якість аналітики.

Для усунення цих проблем, Україна повинна розглядати впровадження гнучких та інноваційних моделей управління, які забезпечують швидку реакцію на зміни в умовах динамічного ринку.

СМАРТ-спеціалізація - це стратегія розвитку, яка базується на концентрації ресурсів в обмеженому числі галузей або технологій з метою досягнення конкурентних переваг та сталого економічного зростання. Вона має ряд переваг, а саме виступає:

Драйвером економічного регіонального зростання;

Сприяє ефективності місцевих громад, виокремлюючи регіональні конкурентні переваги;

Посилює підприємницькі можливості та розкриває інноваційний потенціал регіону;

Прискорює інноваційні трансформації шляхом координації науки-бізнесу й суспільства;

Корелює з досягненням 17 Глобальних цілей людства;

Покращує інвестиційний імідж регіону;

Дозволяє залучати кошти державних програм підтримки, грантові кошти ЄС;

Підвищує експортні можливості регіону.

Смарт спеціалізація регіонів України ґрунтується на формотворчих чинниках, таких як:

1.Цілі сталого розвитку – які були ухвалені з метою вирішення найбільш важливих проблем людства та збереження планети для майбутніх поколінь;

2.Державна та регіональна політика - формування стратегій, програм та ініціатив, які підтримують розвиток смарт спеціалізації в регіонах;

3.Зовнішні загрози - відсутність стабільності та безпеки може перешкоджати розвитку смарт спеціалізації в регіонах;

4. Підприємницький сектор - розвиток смарт спеціалізації потребує активної участі бізнесу в інноваційних процесах та реалізації проектів.

5. Смарт-міста - розвиток інфраструктури та впровадження смарт-технологій у містах може збільшити конкурентоспроможність регіону та підтримати розвиток смарт спеціалізації;

6. Інновації та смарт-технології - інновації та смарт-технології є ключовими складовими успішного розвитку смарт спеціалізації;

7. Цифрова трансформація - цифрові технології можуть допомогти покращити ефективність різних секторів економіки та забезпечити розвиток смарт спеціалізації;

8. Суспільство знань - формування суспільства знань та розвиток освіти є важливими факторами успішної реалізації смарт спеціалізації;

9. Попит та пропозиція - дослідження попиту та ринкової кон'юнктури можуть допомогти визначити потенційні спеціалізації та підтримати їх розвиток;

Отже, СМАРТ-спеціалізація в Україні є важливим драйвером сталого розвитку та єдиною можливим шляхом для країни досягнення конкурентних переваг на світовому ринку. Співпраця з ЄС у цій сфері є ключовою та надає Україні можливість реалізувати свій потенціал та забезпечити сталий розвиток на довгу перспективу.

УДК 339.923:061.1ЄС

Міняйленко І.В., к.е.н., доцент; Федорцова Н.Ю., магістрант
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ СПІВПРАЦІ РЕГІОНІВ У КРАЇНАХ ЄС

У регіональній політиці ЄС значна увага приділяється підвищенню рівня конкурентоспроможності регіонів на основі всебічного розвитку і розкриття внутрішнього потенціалу. Законодавчі акти країн ЄС роблять акцент на необхідності розвитку конкретних галузей та сфер діяльності як основи для розкриття внутрішнього потенціалу регіонів, активізації місцевої господарської ініціативи і також досягнення цілей збалансованого соціально-економічного розвитку в межах усього ЄС. Вказані законодавчі акти планують розвивати у галузевому розрізі освіту та спорт, сільське господарство, сільськогосподарські ринки та фермерство, наукові дослідження та інновації, питання збереження довкілля.

Територіально-просторова складова формування та реалізації регіональної політики в Україні передбачає досягнення рівномірного та збалансованого розвитку територій, розвиток міжрегіонального співробітництва, недопущення поглиблення соціально-економічних диспропорцій. Цього можна досягнути за допомогою формування точок зростання, стимулювання їх та поширення ареалів розвитку на прилеглу територію, активізації місцевої економічної ініціативи та зміцнення потенціалу сільських територій. Забезпечення соціально-економічної єдності і рівномірності розвитку регіонів спрямовується на створення на всій території України рівних умов для розвитку людини.

Також, ця складова передбачає створення інфраструктури для співпраці різних регіонів України в рамках конкретних проектів з метою отримання ефекту синергії від окремих регіональних ініціатив на національному рівні. Посилення співпраці регіонів країни можна досягти за допомогою використання різних інструментів державної регіональної політики – державно-приватного партнерства, співробітництва у межах кластерних утворень, угод про міжрегіональне співробітництво. Розширення масштабів та сфери їх дії можливо досягти на основі підвищення інтересу до співробітництва між регіонами всередині країни та стимулювання цього процесу з боку держави. Визначення місця регіону в загальноекономічній системі поділу праці, його внеску у валовий внутрішній продукт стає